

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 grudnia 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił D. P. dalszego prawa do renty rodzinnej. W uzasadnieniu wskazał, że ubezpieczony ukończył 25 lat życia w dniu 1.07.2020 r, studia powinien programowo ukończyć 28.02.2020 roku, a obecnie po raz drugi powtarza ostatni semestr studiów. /decyzja – k. 192 akt ZUS/

Od powyższej decyzji w dniu 11 stycznia 2021 r. odwołał się D. P., wnosząc o wznowienie wypłaty renty rodzinnej za okres od sierpnia 2020 roku do lutego 2021 roku, bowiem przekroczył 25 rok życia, będąc na ostatnim roku (semestrze) studiów.

/odwołanie k. 3 /

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumenty te same co w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 10/

Sąd Okręgowy

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca D. P. urodził się w dniu (...) Ukończył 25 lat w dniu (...). Pobierał rentę rodzinną po zmarłym T. P..

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawca rozpoczął naukę w dniu 6.10.2017 r na Politechnice (...), na Wydziale Budownictwa, (...). Nauka miała trwać 2,5 roku i zakończyć się w dniu 28.02.2020 roku.

/okoliczność bezsporna, zaświadczenie w aktach ZUS/

W dniu 10.03.2020 roku został skierowany na powtarzanie 5 semestru. Powinien zakończyć naukę w dniu 30.09.2020 roku.

/zaświadczenie w aktach ZUS/

Decyzją z dnia 18.08.2020 r organ rentowy wstrzymał wypłatę renty rodzinnej od 1.08.2020 r , wobec braku okoliczności uzasadniających wypłatę renty.

/decyzja w aktach ZUS/

W dniu 23.09.2020 r wnioskodawca został skierowany na powtarzanie 5 semestru. Powinien zakończyć naukę 25.02.2021 r. Uzyskał zaliczenia i egzaminy z przedmiotów przewidzianych programem studiów z II roku studiów, który jest jednocześnie przedostatnim rokiem studiów według regulaminowego jego przebiegu i uzyskał wpis na III rok studiów (ostatni – obejmujący tylko jeden semestr).

/zaświadczenie w aktach ZUS, zeznania wnioskodawcy e – prot. 00:00:56 w zw. z 00:05:06/

W dniu 10.09.2020 roku i 21.10.2020 r wnioskodawca wniósł o wznowienie wypłaty renty.

/wnioski w aktach ZUS/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest częściowo zasadne.

W myśl art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /Dz.U.2021.291 t.j/, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

1) do ukończenia 16 lat;

2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia.

Ustawodawca przyjmuje zatem, że z zakończeniem granicy wiekowej 25 lat prawo do renty rodzinnej ustaje bez względu na okres, jaki pozostał do zakończenia nauki w szkole, jeżeli jest ona odbywana w szkole nie będącej szkołą wyższą. Wyjątek – w odniesieniu do odbywania studiów w szkole wyższej – ustanowiony został w art. 68 ust. 2 ustawy, dopuszczając dalsze, maksymalne przedłużenie okresu pobierania renty rodzinnej przez dziecko, które osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, do zakończenia tego ostatniego roku studiów.

Ustawa nie definiuje pojęcia „ostatniego roku studiów” co w oczywisty sposób rodzi wątpliwości interpretacyjne przy stosowaniu cytowanego przepisu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego panuje jednak zgoda co do tego, iż regulacja zawarta w ust. 2 art. 68 stanowi szczególną regulację normatywną nie poddającą się wykładni rozszerzającej także przez pryzmat zasad współżycia społecznego, które mogłyby wpływać na stosowanie lub wykładnię imperatywnych przepisów prawa ubezpieczeń społecznych jedynie wówczas, gdyby taka zależność wynikała z konkretnej regulacji tego prawa, co w rozpoznawanej sprawie nie ma miejsca i oznacza to prawo do przedłużonej ochrony ubezpieczeniowej, której termin końcowy wyznacza data zakończenia tego konkretnego (ostatniego) roku akademickiego studiów w szkole wyższej na którym uprawniony ukończył 25 lat życia. O sposobie zaś określania ostatniego roku studiów wyższych nie decyduje wykładnia art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach, ale odpowiednie postanowienia regulaminu studiów obowiązującego w konkretnej szkole wyższej. Takie stanowisko zajęł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 października 2003 r., II UK 138/03, OSNP 2004/15/271. Sąd Najwyższy stwierdził także, że ustalenie daty, w której dziecko pobierające rentę rodzinną było na ostatnim roku studiów następuje na podstawie wpisu na ostatni rok studiów dokonanego na podstawie regulaminu obowiązującego daną uczelnię. W regulaminie określa się również indywidualny tok studiów, w którym daty rozpoczęcia i ukończenia poszczególnych semestrów i lat studiów nie muszą zbiegać się z datami obowiązującymi ogół studentów. W każdym wypadku regulamin uczelni decyduje o tym, na którym roku studiów studiuje dany student /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2006 r. sygn. I UK 265/05, opubl: Prawo Pracy rok 2006, Nr 7-8, str. 53; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2007 r. sygn. II UK 15/07, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2008, Nr 19-20, poz. 295, str. 841; a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 czerwca 2006 r. sygn. III AUa 487/06, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2009, Nr 1, str. 77/.

Podnieść należy, że ani przepisy ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1990 r. Nr 65, poz. 385 z późn. zm.), ani żadne inne przepisy dotyczące szkolnictwa wyższego nie regulują kwestii momentu uzyskania statusu studenta wyższego roku. Kwestia organizacji studiów nie została uregulowana w ww. ustawie, lecz pozostawiona została w gestii uczelni wyższych poprzez uchwalenie regulaminu studiów przez samą uczelnię. Również i po zmianie stanu prawnego i wejściu w życie z dniem 1 września 2005 r. nowej ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.) kwestia organizacji studiów pozostawiona została w kompetencji władz uczelni.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 kwietnia 2006 r., II UK 174/05, OSNP 2007/7-8/107 wskazał, że jedynym warunkiem przedłużenia prawa do renty rodzinnej jest kontynuowanie nauki na ostatnim roku studiów ponad ograniczenie wiekowe, obiektywne, niezależne od systematyczności nauki, jej pozytywnych rezultatów, czy ewentualnego powtarzania semestrów. Omawiany przepis powinien być zatem wykładany zgodnie z jasnym i niebudzącym wątpliwości brzmieniem, nieróżnicującym przyczyn przedłużenia się czasu studiów. Wskazać należy, że Sąd Najwyższy, w wyroku z dnia 11 kwietnia 1996 r., II UR 4/96, OSNAPIUS 1996 Nr 20, poz. 311, podniósł,

że z przepisów regulujących prawo do renty rodzinnej dla dzieci wynika, że zasadniczym celem tego świadczenia jest dostarczanie im środków utrzymania w czasie, gdy w związku z kształceniem nie wykonują pracy dającej źródło utrzymania. Ten cel zwykle zostaje osiągnięty przed ukończeniem 25 roku życia i zasadą jest ustanie wówczas prawa do renty rodzinnej, chociażby uprawniony nie osiągnął jeszcze zasadniczego celu kształcenia. Jedyny wyjątek dotyczy nauki w szkole wyższej, uwzględniony w art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej, który dopuszcza przedłużenie wypłaty renty rodzinnej wówczas, gdy uprawniony osiągnął tę granicę wieku będąc na ostatnim roku studiów. Nie są istotne przyczyny wydłużenia czasu nauki, mogą więc być obiektywne lub subiektywne, także zawinione. Podobnie odniósł się Sąd Najwyższy do przerywania studiowania na czas urlopu dziekańskiego, nie rozróżniając jego przyczyn na takie, które mają charakter obiektywny (np. choroba lub urodzenie dziecka) i inne, zależne od postępowania studenta, zwłaszcza przez niego zawinione, np. powtarzanie semestru z powodu niedostatecznych postępów w nauce (por. wyrok z dnia 3 października 2000 r., II UKN 739/99, OSNAPiUS 2002 Nr 9, poz. 215, por. wyrok SN z dnia 7 kwietnia 2000 r., II UKN 481/99, OSNAPiUS 2001/19/593/).

Nadto należy zwrócić uwagę na stanowisko Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 października 2008 r., IIIAUa.185/07, Biuletyn SAKa (...), zgodnie z którym w sytuacji określonej w art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przedłużenie okresu pobierania renty rodzinnej następuje wyłącznie do zakończenia ostatniego roku studiów. Decyzja dziekana uczelni wyższej wydłużająca ubezpieczonemu termin do złożenia pracy magisterskiej nie przedłuża ostatniego roku studiów.

Należy także wskazać, że prawo do przedłużonej ochrony ubezpieczeniowej przysługuje do zakończenia tego konkretnego (ostatniego) roku studiów, na którym uprawniony ukończył 25 lat życia, a nie do ukończenia studiów wyższych bez względu na wiek, skoro okres przedłużenia nie został wyznaczony przez wskazanie innej granicy wiekowej, niż ukończenie 25 lat życia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 12 czerwca 2015 r., III AUa 1177/14, Lex nr 1755194, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 30 stycznia 2014 r., III AUa 617/13).

Przenosząc rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że ubezpieczony ukończył 25 lat w dniu (...) będąc po raz drugi (co w świetle powyższego orzecznictwa pozostaje bez znaczenia) na ostatnim roku studiów (ostatni semestr), który kończył się w dniu 30.09.2020 r. Mając na względzie cytowane orzecznictwo wnioskodawcy zatem przysługiwało prawo do renty za sierpień i wrzesień 2020 roku, a więc po ukończeniu 25 roku życia, ale do końca tego roku akademickiego, w czasie którego ukończył 25 lat. Za kolejne miesiące brak było podstaw do przyznania prawa do renty, albowiem od 1. 10.2020 r. wnioskodawca rozpoczął kolejny rok akademicki i ponownie powtarzał ostatni semestr, a prawo do przedłużonej ochrony ubezpieczeniowej przysługuje do zakończenia tego konkretnego (ostatniego) roku studiów, na którym uprawniony ukończył 25 lat życia, a nie do ukończenia studiów wyższych bez względu na wiek, skoro okres przedłużenia nie został wyznaczony przez wskazanie innej granicy wiekowej, niż ukończenie 25 lat życia.

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do renty rodzinnej za sierpień i wrzesień 2020 r. i na podstawie § 1 tego przepisu oddalił odwołanie ubezpieczonego w pozostałym zakresie, o czym orzekł w sentencji wyroku.